

YALOVA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Ölçme Değerlendirme Merkezi

Sosyal Bilgiler Dersi
İl Raporu

Mayıs 2019

İl Geneli Ortak Yazılı Sınavlar

1. GİRİŞ

Bilgi işçisi olan insanın, günümüzde artan yoğun rekabet koşullarında başarılı olabilmesi için çeşitli bilgi, beceri ve yeteneklere sahip olması gerekmektedir. Tüm bunlardan dolayı eğitime yapılan yatırım sürekli artarak devam etmektedir. Eğitim ve geliştirme olmadan, çalışanların iş için gerekli yeterliliklerini, becerilerini ve de deneyimlerini güncellemek ve onların organizasyonel sonuçları etkileyecek şekilde, performanslarını arttırmak mümkün değildir.

Eğitimle kazandırılmak istenen yeni davranışların beklenen düzeyde öğrenilmiş olup olmadığına karar verebilmek için bazı koşulların yerine getirilmesi gerekir. Önce bu davranışların, geçerliliği ve güvenilirliği yeterli derecede yüksek olan ölçme araçlarıyla ölçülmesine ihtiyaç vardır.

Eğitim süreci içerisinde ölçme yapılarak elde edilen nesnel sonuçlar değerlendirilerek hedef davranışların ne kadarını gerçekleştirdiğimizi, ne kadarını gerçekleştiremediğimizi, amaçların neler olduğunu, hangi konuların yeterince öğrenildiğini, hangilerinde eksiklerin bulunduğunu ve bu eksikliklerin neler olduğunu, yanlış öğrenmeleri, yeterince öğrenilmeyen konuların hangileri olduğunu ortaya koymalıyız.

Bu amaçtan yola çıkarak hazırladığımız raporumuzda madde analizleri tablolananmış ve yorumlanmıştır.

2. Ortak Yazılı Sınavda Yer Alan Maddeler

İl geneli hazırladığımız ortak sınav soruları çevre ve düzey merkezli olmayıp, ortak konu ve kazanım merkezli hazırlanmıştır.

Sorular ortak sınav yapılması planlanan derslerin öğretmenlerinden oluşturulan soru ekipleri tarafından madde yazımı semineri almış öğretmenlerce hazırlanmıştır.

Yazılı sınavlarda sorulan sorular; hatırlama, anlama, analiz basamaklarında hazırlanmış eşleştirme ve çoktan seçmeli sorulardır.

Hazırlanan soruların pilotlaması yapılarak uygun standart ve kalitedeki sorular seçilmiştir. Böylece kapsam geçerliliği yüksek, ölçme değerlendirme normlarının esas alındığı standart testler ile öğrencileri sınavı, öğrencilerin mevcut durumunun tespitini sağlayıp, verilecek dönütler ile kazanım eksikliklerinin giderilmesi amaçlanmıştır.

Ortak sınavlar 2018-2019 öğretim yılının II. döneminde II.yazılı sınav olarak Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri derslerinden Yalova ilindeki tüm 5. sınıfta eğitim gören 3205 öğrenciye uygulanmıştır.

3. RAPORDA YER ALAN ÇOKTAN SEÇMELİ MADDELERİN ANALİZ AÇIKLAMALARI

Raporda test sorularına ilişkin madde analizleri ve bu analizlere ait yorumlar bulunmaktadır. Tablo1-a) incelendiğinde 5. sınıfta Sosyal Bilgiler Dersi sınavına 2972 öğrencinin katıldığı ve katılan öğrencilerin ortalamasının 14,34 olduğu görülmektedir. Testin standart sapması 4,6 testin ortalama güçlüğü 0,68 ve testin ortalama ayırt ediciliği ise 0,56 olarak hesaplanmıştır.

Standart sapma, öğrencilerin puanlarının aritmetik ortalama etrafında ne derecede toplu veya aksine bu ortalama etrafında ne derecede dağınık, uzaklara dağılmış olduğunun bir göstergesidir. Başka bir açıdan bakıldığında, standart sapmanın küçük olması yoklanan davranışın varlığı açısından öğrencilerin birbirine yakın (benzer) olduğu, büyük olması ise öğrencilerin bu bakımdan birbirinden uzaklarda (farklı) olduğu anlamına gelir.

Tablo-1-b) incelendiğinde 5. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi sınavının Yalova İl genelinde her soru için kazanım edinilme (güçlük **P**, ayırt edicilik **d**) durumları görülmektedir.

Tablo 1-a

SOSYAL BİLGİLER ORTAK SINAVI

Dersler	Kişi Sayısı N	Ortalama	S. Sapma	Medyan	Güçlük P	Ayırt Edicilik d	Güvenirlilik Kr-20	
Sosyal Bilgiler	20	2972	14,34	4,6	15	0,68	0,56	0,84

Tablo 1-b

Sn	DERS	SORU ID	SORUDA YAPILMASI BEKLENEN	MADDE		Üst Grup / Alt Grup SEÇENEK ANALİZİ(%)						
				P	d	A	B	C	D	E	Dgr	
1	Sosyal Bilgiler	1001	5.4.1 Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.	0,85	0,28	1	99	0	0	0	0	0
						21	71	5	3	0	0	0
2	Sosyal Bilgiler	1002	5.4.3 Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.	0,77	0,46	0	0	0	100	0	0	0
						10	19	17	54	0	0	0
3	Sosyal Bilgiler	1003	5.4.5 Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.	0,65	0,66	1	0	98	0	0	0	0
						30	9	33	28	0	0	0
4	Sosyal Bilgiler	1004	5.4.4 Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	0,56	0,63	87	11	1	0	0	0	0
						25	36	26	13	0	0	0
5	Sosyal Bilgiler	1005	5.5.4 Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.	0,61	0,66	0	3	2	94	0	0	0
						17	26	28	28	0	1	1
6	Sosyal Bilgiler	1006	5.4.3 Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.	0,72	0,45	4	95	1	0	0	0	0
						27	50	13	10	0	0	0
7	Sosyal Bilgiler	1007	5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.	0,71	0,51	1	0	2	97	0	0	0
						16	14	23	46	0	1	1
8	Sosyal Bilgiler	1008	5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	0,58	0,61	4	88	5	2	0	0	0
						17	28	33	22	0	0	0
9	Sosyal Bilgiler	1009	5.5.2 Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanıır.	0,72	0,55	100	0	0	0	0	0	0
						45	16	16	23	0	1	1
10	Sosyal Bilgiler	1010	5.5.6 Bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.	0,76	0,47	0	0	0	100	0	0	0
						16	13	18	52	0	0	0
11	Sosyal Bilgiler	1011	5.5.4 Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.	0,78	0,44	0	0	100	0	0	0	0
						14	16	56	13	0	0	0
12	Sosyal Bilgiler	1012	5.5.3 Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder.	0,66	0,63	98	1	1	0	0	0	0
						34	24	20	21	0	1	1
13	Sosyal Bilgiler	1013	5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	0,56	0,64	88	4	2	6	0	0	0
						25	31	24	20	0	1	1
14	Sosyal Bilgiler	1014	5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.	0,63	0,71	0	1	1	98	0	0	0
						17	29	27	27	0	1	1
15	Sosyal Bilgiler	1015	5.4.2 Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular.	0,65	0,57	5	1	93	1	0	0	0
						24	21	36	18	0	1	1
16	Sosyal Bilgiler	1016	5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.	0,61	0,65	3	94	2	0	0	0	0
						24	29	29	18	0	1	1
17	Sosyal Bilgiler	1017	5.6.3 Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.	0,75	0,42	4	96	0	0	0	0	0
						26	54	13	6	0	1	1
18	Sosyal Bilgiler	1018	5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	0,63	0,7	98	0	1	1	0	0	0
						28	21	23	27	0	1	1
19	Sosyal Bilgiler	1019	5.4.4 Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	0,6	0,6	3	0	7	90	0	0	0
						21	21	27	31	0	1	1
20	Sosyal Bilgiler	1020	5.6.3 Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.	0,7	0,57	0	0	99	1	0	0	0
						19	16	42	22	0	1	1

4. Sosyal Bilgiler Dersi Ortak Yazılı Sınavı Soru Analizleri

Aşağıda yer alan tablolarda “Madde güçlük indeksi” sorunun doğru yapılma yüzdesini belirtmektedir. Madde güçlük indeksi 0 ile 1 arasında değer almaktadır. Madde güçlük indeksinin aldığı değer 0’a yaklaşması soruyu doğru cevaplayanların sayısının azaldığı dolayısı ile sorunun zorlaştığı anlamına gelirken, madde güçlük indeksinin aldığı değer 1’e yaklaşması ise sorunun doğru yapılma oranının arttığı dolayısı ile sorunun kolaylaştığı anlamına gelmektedir.

(Madde güçlüğü) Değeri

.00 ile .40 arasında ise soru zor,

.41 ile .60 arasında ise soru orta güçlükte

.61 ile 1.00 arasında ise soru kolay olarak ifade edilmektedir.

(Madde Ayırt Edicilik İndeksi)

.20 ile .29 arasında ise madde düzeltilerek kullanılabilir,

.30 ile .39 arasında ise ayırt ediciliği iyi,

.40’tan büyük ise madde ayırt ediciliği çok iyi şeklinde yorumlanır.

1. "İnsanlar eskiden günlerce süren yolculuk sürelerini, teknolojinin gelişmesiyle saatlerle ölçülen daha kısa sürelerde gerçekleştirmektedir."

Yukarıdaki anlatımda hangi anlamda yaşanan teknolojik gelişim ve değişimden bahsetmektedir?

- A) İletişim
B) Ulaşım
C) Güvenlik
D) Temizlik

SORU ID	1001	Madde Güçlüğü (P)	0,85				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,28				
5.4.1 Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B*	C	D	E	Diğer
2972	90,01	8	90	2	1	0	0
803 (Üst grup)	99	1	99	0	0	0	0
803 (Alt grup)	71.11	21	71	5	3	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.85, madde ayırtediciliği ise 0.28 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun ÇOK KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise GELİŞTİRİLMESİ gereken bir seviyede olduğu ifade Üst gruptaki öğrencilerin % 99, alt gruptaki öğrencilerin % 71.11 soruyu doğru çözmüştür.

2. Günümüzde sosyal ağların kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. Bu sosyal ağların birçok yararlı özelliğinin yanında zararlı özellikleri de bulunmaktadır.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisi sosyal ağların zararlarındanır?

- A) Ortak ilgi alanlarındaki kişileri bir araya getirmesi
B) Bilgiyi paylaşma, bilgiyi geliştirme gibi birçok hizmet sunması
C) Dünyada olup biten tüm haberlere anında ulaşılması
D) Aile içi yapılacak faaliyet ve iletişimi zayıflatması

SORU ID	1002	Madde Güçlüğü (P)	0,77				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,46				
5.4.3 Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	84,93	3	6	5	85	0	0
803 (Üst grup)	99.63	0	0	0	100	0	0
803 (Alt grup)	53.67	10	19	17	54	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.77, madde ayırtediciliği ise 0.46 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 99.63, alt gruptaki öğrencilerin % 53.67 soruyu doğru çözmüştür.

3. Emir sosyal bilgiler dersinden proje ödevi olarak araştırma konusunu seçmiştir. Araştırma konusu hakkında kaynak taraması yaparak uygun bilgileri derlemiş ve yararlandığı kaynakları "kaynakça" bölümünde kitabın adı, yazarı, yayınevi, eserin basıldığı yer ve yıl gibi bilgileri belirtmiştir.

Buna göre Emir'in ödevini hazırlarken "kaynakça" bölümüne yer vermesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenin isteğini yerine getirmek.
B) Eser sahibinin para kazanmasını sağlamak.
C) Bilimsel etiğe (ahlaka) uygun davranmak.
D) Proje ödevinden yüksek not almak.

SORU ID	1003	Madde Güçlüğü (P)	0,65				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,66				
5.4.5 Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C*	D	E	Diğer
2972	71,33	13	3	71	12	0	0
803 (Üst grup)	98.13	1	0	98	0	0	0
803 (Alt grup)	32.63	30	9	33	28	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.65, madde ayırtediciliği ise 0.66 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 98.13, alt gruptaki öğrencilerin % 32.63 soruyu doğru çözmüştür.

4. "Makinelere küçükten beri merakım vardı. Bu yüzden tersaneye gider, onları inceler, mühendislere sorular sorardım. Öğrendiklerimi deneyerek uygulamaya çalışırdım. Dayanıklı ve ucuz bir lamba yapmak istiyordum. Bunun için başarısız geçen binlerce deney yaptım ama sonunda başardım."

Yukarıda Thomas Edison hakkında verilen bilgiler bilim insanlarının hangi kişilik özellikleri ile ilgilidir?

- A) Sorgulayıcılık - Kararlılık
B) Eleştireci olma - Meraklı olma
C) Şüpheli olma - Çalışkan olma
D) Programlı olma - Sorgulayıcılık

SORU ID	1004	Madde Güçlüğü (P)	0,56				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,63				
5.4.4 Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A*	B	C	D	E	Diğer
2972	54,27	54	28	11	6	0	0
803 (Üst grup)	87.05	87	11	1	0	0	0
803 (Alt grup)	24.53	25	36	26	13	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.56, madde ayırtediciliği ise 0.63 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun ORTA GÜÇLÜKTE bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 87.05, alt gruptaki öğrencilerin % 24.53 soruyu doğru çözmüştür. Orta güçlükte bir soru olması ve ayırt ediciliği çok iyi olması nedeniyle aly grup öğrencileri tarafından %25 oranında yanıtlanabilmiştir.

5. Üretilen ürünler hammadde halinden ürün haline gelinceye kadar çeşitli aşamalardan geçer.

Üretim: Hammaddenin işlenerek tüketicinin kullanabileceği hale gelmesidir.

Dağıtım: Üretilen mal ve hizmetlerin tüketiciye ulaştırılmasıdır.

Tüketim: Üretilen ürünlerin tüketiciler tarafından satın alınıp kullanılmasıdır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde verilen faaliyet tüketim değildir?

- A) Emir'in satın aldığı ayakkabıyı giymesi
- B) Nihal Hanım'ın yaptığı meyveli pastayı misafirlerinin yemesi
- C) Ahmet Bey'in yeni bir otomobil alması
- D) Çiftçi Hasan Bey'in hayvanlarından süt sağması

6. İnternet ortamında tanımadıklarınıza cevap vermeyin, tekliflerini reddedin, size gönderdikleri mesajları açmadan silin.

Bu bilgi aşağıdakilerden hangisi bakımından önem taşır?

- A) Bilginin güvenilirliği
- B) İnternet dolandırıcılığı
- C) Bilgiye ulaşma
- D) Terörle mücadele

7.

Buna göre Zeynep Duru, bir sivil toplum kuruluşuna üye olarak aşağıdakilerden hangisini hedeflemiş olamaz?

- A) Ormanların korunması
- B) Sokak hayvanlarının korunması
- C) Eğitim faaliyetlerinin desteklenmesi
- D) İnsanların mahkemede yargılanması

8. "Ülkemizde büyükbaş hayvancılığın en çok yapıldığı bölge Doğu Anadolu Bölgesidir."

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kış mevsiminin çok soğuk geçmesi
- B) Yaz yağışlarından dolayı gür çayırın olması
- C) Çok çeşitli tarım ürünlerinin yetişmesi
- D) Orman ürünlerinin bol olması

SORU ID	1005	Madde Güçlüğü (P)	0,61				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,66				
5.5.4 Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	66,08	6	15	13	66	0	0
803 (Üst grup)	94,4	0	3	2	94	0	0
803 (Alt grup)	28,27	17	26	28	28	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.61, madde ayırtediciliği ise 0.66 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 94.4, alt gruptaki öğrencilerin % 28.27 soruyu doğru çözmüştür. Kolay bir soru olması nedeniyle üst gruptaki öğrenciler rahatlıkla cevaplandırırken, ayırt ediciliği çok iyi olduğu için alt grup öğrencileri düşük oranda cevaplandırmıştır. Alt grupta doğru cevap veremeyen öğrencilerin soruyu dikkatli okuyamadıkları söylenebilir.

SORU ID	1006	Madde Güçlüğü (P)	0,72				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,45				
5.4.3 Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B*	C	D	E	Diğer
2972	74,16	17	74	5	3	0	0
803 (Üst grup)	94,65	4	95	1	0	0	0
803 (Alt grup)	50,06	27	50	13	10	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.72, madde ayırtediciliği ise 0.45 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 94.65, alt gruptaki öğrencilerin % 50.06 soruyu doğru çözmüştür.

SORU ID	1007	Madde Güçlüğü (P)	0,71				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,51				
5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	75,34	8	6	11	75	0	0
803 (Üst grup)	97,01	1	0	2	97	0	0
803 (Alt grup)	45,7	16	14	23	46	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.71, madde ayırtediciliği ise 0.51 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 97.01, alt gruptaki öğrencilerin % 45.7 soruyu doğru çözmüştür.

SORU ID	1008	Madde Güçlüğü (P)	0,58				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,61				
5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B*	C	D	E	Diğer
2972	58,85	9	59	21	11	0	0
803 (Üst grup)	88,42	4	88	5	2	0	0
803 (Alt grup)	27,52	17	28	33	22	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0.58, madde ayırtediciliği ise 0.61 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun ORTA GÜÇLÜKTE bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 88.42, alt gruptaki öğrencilerin % 27.52 soruyu doğru çözmüştür.

9. Yaz mevsiminin uzun, iklimin uygun olduğu alanlarda turizm çok gelişmiştir. Buna bağlı olarak çok sayıda turistik tesis bulunmaktadır. Bu tesislerde; .....
.....
.....
gibi meslek dallarının gelişim gösterdiği görülür.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yerlere yazılması gereken meslek adlarının arasına aşağıdakilerden hangisi eklenemez?

- A) Veterinerlik
B) Otel işletmeciliği
C) Aşçılık
D) Turizm Rehberliği

SORU ID	1009	Madde Güçlüğü (P)	0,72				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,55				
5.5.2 Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanı.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A*	B	C	D	E	Diğer
2972	80,18	80	5	6	8	0	0
803 (Üst grup)	99,63	100	0	0	0	0	0
803 (Alt grup)	44,96	45	16	16	23	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0,72, madde ayırtediciliği ise 0,55 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 99,63, alt gruptaki öğrencilerin % 44,96 soruyu doğru çözmüştür.

10. Aşağıdakilerden hangisi bilinçli bir tüketicinin yapması gereken bir davranış değildir?

- A) Alacağı ürünlerde TSE (Türk Standartları Enstitüsü) damgası olmasına özen gösterir.
B) Gıda ürünlerini satın alırken üretim ve son kullanma tarihlerine dikkat eder.
C) Alacağı mal ve hizmetlerin kaliteli ve uygun fiyatlı olmasına dikkat eder.
D) Satın alacağı ürünün fiyatının bütçesine uygun olup olmadığını önemsemez.

SORU ID	1010	Madde Güçlüğü (P)	0,76				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,47				
5.5.6 Bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	84,56	5	4	7	85	0	0
803 (Üst grup)	99,5	0	0	0	100	0	0
803 (Alt grup)	52,3	16	13	18	52	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0,76, madde ayırtediciliği ise 0,47 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 99,5, alt gruptaki öğrencilerin % 52,3 soruyu doğru çözmüştür.

11.

- I. Unların fırınlarda hamur haline getirilip ekme yapılması.
II. Başakların değirmenlerde un haline getirilmesi.
III. Buğdayların toprağa ekilmesi.
IV. Bakkal ve marketlerde ekmeğin satılması.

Yukarıdaki bilgilere göre ekmeğin sofralarımıza ulaşana kadar geçirdiği aşamaları kronolojik olarak sıralayınız?

- A) II, IV, I, III
B) III, I, II, IV
C) III, II, I, IV
D) IV, III, II, I

SORU ID	1011	Madde Güçlüğü (P)	0,78				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,44				
5.5.4 Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C*	D	E	Diğer
2972	86,44	4	5	86	4	0	0
803 (Üst grup)	99,88	0	0	100	0	0	0
803 (Alt grup)	56,29	14	16	56	13	0	0

Sorunun, madde güçlüğü 0,78, madde ayırtediciliği ise 0,44 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 99,88, alt gruptaki öğrencilerin % 56,29 soruyu doğru çözmüştür.

12. Bursa'nın İnegöl ilçesinin çevresindeki dağlar ormanlarla kaplıdır. Bu nedenle İnegöl'de ağaç ve kereste işletmeciliği ön plana çıkmıştır. Bu durum insanlara iş imkanı sağlamıştır. Böylece ilçenin nüfusu aldığı göçlerle artmıştır. Gelişen ve büyüyen ilçede insanların sosyal imkanlarında artmıştır. Eğitim, sağlık ulaşım hizmetleri daha da gelişmiştir.

Bu bilgilere göre ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik faaliyetler insanların sosyal faaliyetlerini etkiler.
B) Dağlık alanlar ekonomik faaliyetler için uygun değildir.
C) Gelişmiş il ya da ilçelerde eğitim ve sağlık hizmetleri yetersizdir.
D) Ormanlık alanlar ekonomik faaliyetler açısından yetersizdir.

SORU ID	1012	Madde Güçlüğü (P)	0,66				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,63				
5.5.3 Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A*	B	C	D	E	Diğer
2972	70,76	71	11	9	9	0	0
803 (Üst grup)	97,63	98	1	1	0	0	0
803 (Alt grup)	34,37	34	24	20	21	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0,66, madde ayırtediciliği ise 0,63 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 97,63, alt gruptaki öğrencilerin % 34,37 soruyu doğru çözmüştür.

13. "Kış sıcaklarının yüksek, güneşlenme süresinin en uzun olduğu ve don olaylarının görülmediği bölgemizde seracılık faaliyetleri de yaygın olarak yapılmaktadır."

Öğretmenin anlattıklarına dayanarak Poyraz Bey'in hangi bölgede yaşadığını söyleyebiliriz?

- A) Akdeniz Bölgesi
B) Doğu Anadolu Bölgesi
C) Karadeniz Bölgesi
D) Ege Bölgesi

14. Toplumun ihtiyacını karşılamak üzere gönüllülük esasına göre insanlar bir araya gelerek sivil toplum kuruluşlarını kurarlar.

Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşları arasında yer almaz?

- A) Türk Eğitim Vakfı
B) Kalp Vakfı
C) Sokak Hayvanlarını Koruma Derneği
D) Milli Eğitim Bakanlığı

15. İnternet sayesinde bilgiye ulaşmak kolaylaşmıştır. Arama motorları aradığımız bilgi ile ilgili bize çok sayıda site bulmaktadır. Ancak hangi bilginin doğru ve güvenilir olduğu konusunda kararsızlık yaşarız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi internet kullanırken dikkat etmemiz gereken hususlardan değildir?

- A) Araştıracığımız konuyu tırnak içinden (" ") aramalıyız.
B) "gov", "edu" uzantılı eğitim sitelerinden yararlanmalıyız.
C) e-posta ile gelen tüm bağlantıları tıklamalıyız.
D) Adres çubuğunda "https" yazdığından emin olmalıyız.

16.	Resmi Kurumlar	Sivil Toplum Kuruluşları
I. Devlet tarafından kurulmuşlardır.	✓	
II. Belirli bir çalışma saatleri vardır.		✓
III. Giderleri devlet tarafından karşılanır.		✓
IV. Çalışanları yaptığı hizmet karşılığında ücret alırlar.	✓	

Yukarıda verilen bilgilere göre hangi numaralarda yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. ve II.
B) II. ve III.
C) III. ve IV.
D) I. III. ve IV.

SORU ID	1013	Madde Güçlüğü (P)	0,56				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,64				
5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A*	B	C	D	E	Diğer
2972	53,43	53	18	12	16	0	0
803 (Üst grup)	88,17	88	4	2	6	0	0
803 (Alt grup)	24,53	25	31	24	20	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.56, madde ayrırtediciliği ise 0.64 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun ORTA GÜÇLÜKTE bir soru ve ayrırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 88.17, alt gruptaki öğrencilerin % 24.53 soruyu doğru çözmüştür. Alt grupta doğru cevap veremeyen öğrencilerde kazanıma yönelik eksik öğrenmenin olduğu söylenebilir.

SORU ID	1014	Madde Güçlüğü (P)	0,63				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,71				
5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	65,55	6	13	15	66	0	0
803 (Üst grup)	98,13	0	1	1	98	0	0
803 (Alt grup)	26,9	17	29	27	27	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.63, madde ayrırtediciliği ise 0.71 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayrırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 98.13, alt gruptaki öğrencilerin % 26.9 soruyu doğru çözmüştür.

SORU ID	1015	Madde Güçlüğü (P)	0,65				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,57				
5.4.2 Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C*	D	E	Diğer
2972	67,23	17	8	67	8	0	0
803 (Üst grup)	93,28	5	1	93	1	0	0
803 (Alt grup)	35,87	24	21	36	18	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.65, madde ayrırtediciliği ise 0.57 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayrırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 93.28, alt gruptaki öğrencilerin % 35.87 soruyu doğru çözmüştür.

SORU ID	1016	Madde Güçlüğü (P)	0,61				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,65				
5.6.1 Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B*	C	D	E	Diğer
2972	61,88	13	62	18	7	0	0
803 (Üst grup)	93,9	3	94	2	0	0	0
803 (Alt grup)	29,02	24	29	29	18	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.61, madde ayrırtediciliği ise 0.65 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayrırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir. Üst gruptaki öğrencilerin % 93.9, alt gruptaki öğrencilerin % 29.02 soruyu doğru çözmüştür.

17.

- 1- Kimse ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz.
- a- Sağlık hakkı
- 2- Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.
- b- Din ve vicdan özgürlüğü
- 3- Kimsenin konutuna dokunulmaz.
- c- Yaşama hakkı
- 4- Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma hakkına sahiptir.
- d- Konut dokunulmazlığı hakkı

Temel hak ve özgürlüklerle ilgili doğru eşleştirme aşağıdakilerden hangisidir?

- 1   2   3   4
- A)   b   c   d   a
- B)   b   a   d   c
- C)   c   d   b   a
- D)   c   b   a   d

SORU ID	1017	Madde Güçlüğü (P)	0,75				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,42				
5.6.3 Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B*	C	D	E	Diğer
2972	79,91	14	80	4	2	0	0
803 (Üst grup)	96,14	4	96	0	0	0	0
803 (Alt grup)	54,05	26	54	13	6	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.75, madde ayırtediciliği ise 0.42 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 96.14, alt gruptaki öğrencilerin % 54.05 soruyu doğru çözmüştür.

18. "Bir yerin coğrafi özelliği o yerin ekonomik faaliyetlerini doğrudan etkiler."

Buna göre aşağıda yer alan bilgilerden hangisinde yaz turizminin daha yaygın olması beklenir?

- A) Akdeniz Bölgesi
- B) Karadeniz Bölgesi
- C) Doğu Anadolu Bölgesi
- D) Güneydoğu Anadolu Bölgesi

SORU ID	1018	Madde Güçlüğü (P)	0,63				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,7				
5.5.1 Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A*	B	C	D	E	Diğer
2972	66,05	66	10	11	12	0	0
803 (Üst grup)	97,88	98	0	1	1	0	0
803 (Alt grup)	27,77	28	21	23	27	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0.63, madde ayırtediciliği ise 0.7 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 97.88, alt gruptaki öğrencilerin % 27.77 soruyu doğru çözmüştür.

19. Aziz Sançar: "Nobel ödülü almak en önemli şey değildir. Ne yapıyorsanız en iyisini yapmaya çalışın."

Einstein: "Bana göre zeki olduğumdan değil, sorunlarla uğraşmaktan vazgeçemediğimden başarıyorum."

Newton: Eğer benim araştırmalarım bazı faydalı sonuçlar verdiyse bunlar sadece çok çalışma ve tutarlı bir düşünme sayesinde olmuştur."

Yukarıdaki konuşmalara bakarak, bilim insanlarının hangi ortak özelliklerine ulaşılabilir?

- A) Objektif (tarafsız) olması
- B) Yeniliklere açık olması
- C) İnsanlara yararlı olmaya çalışması
- D) Azimli ve kararlı olması

SORU ID	1019	Madde Güçlüğü (P)	0,6				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,6				
5.4.4 Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C	D*	E	Diğer
2972	63,22	10	9	17	63	0	0
803 (Üst grup)	90,04	3	0	7	90	0	0
803 (Alt grup)	30,51	21	21	27	31	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0,6, madde ayırtediciliği ise 0,6 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 90,04, alt gruptaki öğrencilerin % 30,51 soruyu doğru çözmüştür.

20. On yaşındaki Kerem anne, baba ve dedesiyle yaşamaktadır. Kerem, kendi ve ev hayatıyla ilgili konularda ailesine fikrini söyleyebilmektedir.

Aşağıda verilen haklardan hangisi Kerem'in düşüncelerini özgürce söyleyip karar alma sürecine dahil olmasını sağlar?

- A) Seyahat Hakkı
- B) Sağlık Hakkı
- C) Katılım Hakkı
- D) Eğitim Hakkı

SORU ID	1020	Madde Güçlüğü (P)	0,7				
DERS	Sosyal Bilgiler	Ayırt Ediciliği(d)	0,57				
5.6.3 Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.							
Uygulama Alanı	Yapılma Oranı (%)	Seçenek Dağılımı (%)					
Kişi Sayısı		A	B	C*	D	E	Diğer
2972	79,74	7	6	80	8	0	0
803 (Üst grup)	98,75	0	0	99	1	0	0
803 (Alt grup)	42,22	19	16	42	22	0	1

Sorunun, madde güçlüğü 0,7, madde ayırtediciliği ise 0,57 olarak hesaplanmıştır.

Buna göre sorunun KOLAY bir soru ve ayırtediciliğinin ise ÇOK İYİ bir seviyede olduğu ifade edilebilir.

Üst gruptaki öğrencilerin % 98,75, alt gruptaki öğrencilerin % 42,22 soruyu doğru çözmüştür.